220: Kredi Kartı, Faturalı Telefon vb. Sözleşmeler

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum hocam, POS cihazları kullanmanın, faturalı telefon, kredi kartı, bankamatik kardı vb. şeylerde yapılan sözleşmenin hükmü nedir?

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Saydığın eşyaların kullanımı için yapılan sözleşmeler şeri ölçülere uygun olmaları durumunda helal ve sahihtir.

Ama Türkiye de yaygın olan faize dayalı bankacılık yapan bankalarla bu sözleşmelere girmek bazı haramları ihtiva etmektedir.

Bir: Bu sözleşmelerde var olan faiz şartının kabul edilmesi. Çünkü ödemenin gecikmesi durumunda sözleşmede belirlenen oranda bir faiz uygulanmaktadır. Bunun belki bazı sözleşmelerde gecikme bedeli olarak isimlendirilmesi hakikatini değiştirmez. Faiz şartını içeren bir sözleşme haram ve batıl olan bir sözleşmedir. Allah *(celle ve âlâ)* şöyle buyuruyor:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"Ey iman edenler! Ribayı (faizi) kat kat fazlalığıyla yemeyin. Allah'tan korkun ki, kurtulasınız." *(Al-i İmran, 130)*

Kişi ödemeyi tarihinde yapmaya özen gösterip faize girmese de böyle bir şart ile sözleşme yapmak haramdır.

Faiz şartı fasit bir şart olduğundan ötürü de sözleşme aslından batıl ve geçersiz olur.

İki: Kişinin fiilen faize girmesi, çünkü kişinin gafletinden veya ihmalinden veya harici bir sebepten ötürü ödemeyi zamanında yapmayıp faize girme durumu muhtemeldir. Bunu engellemesi için kişi banka hesabı açacaktır ve böylece ayrı bir harama girmiş olacaktır.

Binaen aleyh faize dayalı bankacılık yapan kurumlarla POS makinesi, kredi kartı vb. eşyaların kullanımı için sözleşme yapmak haramdır ve sözleşme de batıldır.

Bankamatik kartına gelince kast edilen kişinin bankamatikten veya farklı yerlerden banka hesabında mevcut olan parasına ulaşmayı sağlayan banka kartıysa ve hesabı faizsiz bankacılık yapan bir kurumda olup faiz işlemine tabi değilse veya başka yollarla bankaya veya kart sahibine haksız kazanç sağlamıyorsa caizdir. Bankanın sunduğu bu hizmete karşılık bir hizmet bedeli talep etmesi de caiz olur. Bu mahiyette olan bir banka kartı için sözleşme yapmak da caiz ve sahih olur.

Ama faizli bankalarda faizsiz de olsa hesap açtırmak ve bu hesaptan para çekmek veya ödeme yapmak için bankamatik kartı çıkarmak zorunlu haller müstesna caiz değildir.

Çünkü birincisi faiz kurumuyla masiyette yardımlaşmaktır. Allah *(celle ve âlâ)* şöyle buyuruyor:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“İyilik ve takva üzere birbirinizle yardımlaşın. Günah işlemek ve haddi aşmak üzerinde ise yardımlaşmayın. Allah’tan korkun. Şüphesiz Allah cezası pek şiddetli olandır.” *(El-Maide, 2)*

Zira bankaların sermayesini büyük oranda hesaplardaki paralar oluşturmaktadır. Bu paraları çalıştırarak gücüne güç katmaktadır.

Ve ikincisi bedeli var. Faizsiz bankacılık yapan ve banka hesabını meşru olan kar ve zarar ortaklığı şeklinde işleten bankalar var. Hesap açma durumunda olan Müslümanlar bu bankalardan istifade etme durumundadır. Söz konusu katılım bankaları tam manasıyla İslami bankalar olmasalar da en azından asıl itibariyle faiz işlemine dayalı olmamaları ve mevcut seçenekler arasında şerrin ve zararın daha hafifi olmaları sebebiyle banka hesabı açmaya muhtaç olan Müslümanlara bu bankalarda hesap açmaları vacip olur.

Zorunlu olarak faizli bankalarda hesap sahibi olanlara gelince zorunlu olarak da banka kartı çıkarmaya mecbur olacaklardır. Mesela Ziraat bankasında hesap ve kart sahibi olma mecburiyetinde olan emekliler veya devlet yardımı alanlar gibi. Bunlar işlemlerini faizsiz bankalarla yapamadıklarından ötürü Ziraat bankasıyla yapmaya mecburlar.

Faturalı telefon hattına gelince aslen caiz değildir. Çünkü faturalı telefon hattında da faiz şartın kabulü vardır. Dolayısıyla kredi kartları için geçerli olan burada da geçerli olur. Buna ilaveten faturalı hattın bedeli de var... Kontörlü

telefon hattı. Mahzur olmayan bir eşyanın kullanımı mümkün iken mahzur olan bir eşyanın kullanımı elbette caiz olmaz. “Elektrik, su, doğalgaz, internet vs. hizmetlerin hepsinde faiz şartı vardır” denilse derim ki: Bunların bedeli yoktur. İnsanların bu nevi hizmetlere ihtiyacı artık zaruret mertebesine yükselmiştir. Bu durumda insanlar zorunlu olarak bu sözleşmeleri yapma mecburiyetindeler. Ama faize girmemek için ödeme tarihini geçirmemeleri vaciptir.

Bunun gibi kişi faturalı hat kullanma mecburiyetindeyse zorunlu olarak faturalı hattı kullanır ama faize girmemek için ödeme tarihini geçirmez. Allah-u Alem.

Allah’a hamd ve Rasûlü Muhammed’e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.